

5.2.1 Az Európai Bizottság hatáskörei tehát meglehetősen kiterjedtek, és tartalmazzák annak a lehetőségét is, hogy maga a Bizottság határozza meg (második francia bekezdés) azokat az eseteket és feltételeket, amelyek fennállása esetén kötelezheti a tagállamokat valamely határozatuk visszavonására vagy módosítására. Az EGSZB megjegyzi, hogy míg az első és a harmadik francia bekezdésben foglalt szempontokkal kapcsolatban az Európai Bizottság intézményes koordináló szervként és a Tanács által hozott vagy megerősített határozatok végrehajtójaként látja el feladatát, addig a második francia bekezdésben foglaltak esetén hatáskörét a megszokottól eltérően gyakorolja – még akkor is, ha mindent egybevetve ezt a körülmények indokolják, és ezzel kapcsolatban az EGSZB-nek nincs semmi kivetnivalója.

Brüsszel, 2006. július 5.

5.2.2 Általánosságban az EGSZB megállapítja, hogy a polgárok által végrehajtott bármely művelet – beleértve a kereskedelmi és a vámműveleteket – feletti ellenőrzés gyakorlására irányuló szándék befolyásolja a szabad kereskedelmet és politikai döntések függvénye, amely döntések illetékességi kör szerint oszlanak meg az EU és a tagállamok között. Az Európai Bizottság nyilvánvalóan e döntések végrehajtásáért felel.

5.2.3 Az EGSZB kívánatosnak tartja, hogy a vámügyi reform ne veszélyeztesse a kereskedelem szabadsága és a felhasználók, valamint a végfogyasztók biztonsága közötti szükséges egyensúlyt. A vámügyi ágazat alkalmazottainak, továbbá az importőrök/exportőrök dolgozóinak szakértelmét tiszteletben kell tartani.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

elnöke

Anne-Marie SIGMUND

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Fehér könyv a pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó szakpolitikáról (2005–2010)”

COM(2005) 629 final

(2006/C 309/06)

2005. december 1-jén az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban: „Fehér könyv a pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó szakpolitikáról (2005–2010)”

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció véleményét 2006. május 31-én elfogadta. (Előadó: Edgardo Maria IOZIA.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2006. július 5–6-án tartott 428. plenáris ülésén (a július 5-i ülésnapon) 152 szavazattal 1 ellenében, 9 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az EGSZB egyetért az Európai Bizottság azon javaslatával, mely szerint a következő ötéves időszakot szánjuk a pénzügyi ágazat „dinamikus konszolidálására”. Ennek során végre kell hajtani, és ki kell egészíteni a hatályos jogszabályokat, ugyanakkor el kell kerülni az irányelvek további szabályokkal való kiegészítését, „toldozását” (az úgynevezett *goldplating* jelenséget); ennek során tiszteletben kell tartani a lisszaboni stratégia szellemét és az európai szociális modell sajátosságait.

1.2 Az EGSZB megítélése szerint alapvető jelentőségű a felügyeleti hatóságok szerepének és tevékenységének gondos értékelése, valamint a „Lámfalussy-folyamat” 3. szintű bizottságokra vonatkozó rendelkezései értelmében a lehető legoptimálisabb koordináció elősegítése.

1.2.1 A jelenlegi helyzetben az EGSZB szerint **még túl korai egyetlen európai felügyeleti hatóság létrehozása**, amely a jövőben hozzájárulhatna a piacok integrációjának

megkönnyítéséhez. Célszerűnek tartja azonban javasolni az európai hatóságok számára egy **fő felügyeleti hatóság kijelölését**, amely megegyezik az anyavállalat székhelye szerinti ország felügyeleti hatóságával. E területet kellene megbízni az illető társaság egyéb EU-tagállamokban működő kirendeltségei és ellenőrzött vállalatai által folytatott tevékenységek felügyeletével is. Nyilvánvalóak lennének az európai dimenziójú vállalatok és a fogyasztók számára ebből eredő előnyök.

1.3 A pénzügyi tranzakciók hatékonyságának növekedése azt eredményezi, hogy a pénzügyi tevékenységek jelentősége a gazdaságban egyre nő (a gazdasági tevékenység tehát egyre inkább a pénzügy területére tevődik át). Ennek a jelenségnek az a következménye, hogy a pénzügyi ágazatban gazdasági és foglalkoztatási szempontból jelentős fejlesztési potenciál jelentkezik, azonban a gazdaság egészére nézve kedvezőtlen következményei lehetnek. A „shareholder value” (tulajdonosi tőkeérték) által vezetett tőzsdapiacon dominanciája káros lehet

az ipari stratégiákra nézve. A vállalatvezetőkre nehezedő kereskedelmi és pénzügyi nyomás hosszú távon problémákat eredményezhet és átgondolatlan vállalatátvételekbe torkollhat, amelyek rövid időn belül jelentős részben vagyonszerzéshez vezettek.

1.3.1 Arról sem feledkezhetünk meg, hogy a pénzügyi ágazatban a konszolidációs folyamatok következtében – legalábbis közép- és hosszú távon – a foglalkoztatás csökkenésének lehetünk tanúi, **amely egyre nagyobb bizonytalanságot eredményez az ágazatban foglalkoztatottak körében.** Az EGSZB hangsúlyozza annak szükségességét, hogy a konszolidációs folyamatok során vessünk számot a szociális kihatásokkal. Kíváncsún tartja, hogy **a tagállamok alkalmazzanak megfelelő szociális kiegyenlítő intézkedéseket, és támogassák a képzési és a szakmai átképzési terveket,** amelyek elengedhetetlenek a lisszaboni stratégia célkitűzéseinek eléréséhez.

1.4 Az EGSZB egyetért az egyszerűsítés, az egységesítés és a világosságra törekvés célkitűzéseivel, a „legjobb szabályozás” megvalósítása céljából. Ebben az összefüggésben üdvözlí az Európai Bizottság azon kötelezettségvállalását, amely az állandó, gyakori és a valamennyi érintett fél számára nyitott konzultációk tartására irányul, valamint arra, hogy valamennyi javaslatot előzzen meg egy a szociális és a környezeti dimenziót, valamint a gazdasági rendszer egészére vonatkozó külső tényezőket is magában foglaló, komoly hatásvizsgálat.

1.4.1 Az EGSZB kéri a pénzügyi szolgáltatások cselekvési tervével kapcsolatos munkák átláthatóbbá tételét és megvitatását a szakértői körökön kívül is.

1.5 Az EGSZB egyetért az Európai Bizottság által javasolt, az ÁÉKBV-okra (átruházható értékpapírokkal foglalkozó kollektív befektetési vállalkozásokra) vonatkozó közlemény/ajánlás kiadására irányuló kezdeményezéssel, annak érdekében, hogy megpróbáljuk megszüntetni az ezen pénzügyi eszközök szabad mozgását gátló jelenlegi akadályokat.

1.6 Alapvető jelentőségű lesz a tájékoztatás, a pénzügyi kultúra és a fogyasztók tudatosságának erősítése. Üdvözlendő az Európai Bizottság azon szándéka, hogy az európai fogyasztóvédelmi szervezetekkel specifikus intézkedéseket hajt végre. A tagállamokat illetően azonban az Európai Bizottságnak aktívabban kellene fellépnie, hogy arra ösztönözze őket: alkalmazzanak az érdekeltek nemzeti szinten való bevonására irányuló kötelezőbb érvényű formákat. Az EGSZB kész együttműködni e kezdeményezésekkel a fogyasztói tanácsokban és a nemzeti gazdasági és szociális bizottságokban kifejtett specifikus tevékenysége révén.

1.7 A jelenlegi, tagállamonként eltérő felügyeleti szabályok jelentős kötelezettségeket rónak a vállalatokra a mérlegek készítése és a kötelező céginformációk tekintetében. A nemzetközi pénzügyi jelentési szabványok (IRFS) elfogadása megfelelő alkalom lehet a bejelentési kötelezettségek európai szinten való egységesítésére. Az EGSZB rámutat arra, hogy az IASB nemzetközi szabványosítási magánszervezet nem tükrözi hiánytalanul a nemzetközi gazdasági adottságokat; kíváncsún tartja tehát, hogy e szerv nyisson az egyéb szereplőkkel, például az Európai Bizottsággal megvalósítandó nemzetközi együttműködés irányába.

1.8 A lakossági ügyfelek piacára vonatkozóan javasolt irányelveket illetően az EGSZB külön foglalkozni majd állást a fogyasztói

hitelről szóló, a lehető leghamarabb elfogadandó irányelv, valamint a fizetési szolgáltatásokról szóló irányelv tekintetében (amelyről jelenleg dolgoz ki véleményt). Ami a jelzáloghitelekre vonatkozó irányelvjavaslatot illeti, az EGSZB, noha egyetért annak célkitűzéseivel, megalapozott kétségének ad hangot azt illetően, hogy rövid időn belül ténylegesen létre lehet hozni a kölcsönök integrált piacát. A klíring- és az elszámolási rendszerekre utalva az EGSZB üdvözlí a keretirányelv elfogadását.

1.9 Az Európai Bizottság kétségeit fejezte ki az úgynevezett 26. szabályozás elfogadásáról a pénzügyi szolgáltatások területén. Az EGSZB tudomásul veszi ezt és kijelenti: kész az értékelésre, amint a felelősök rendelkezésre bocsátják a tényleges alkalmazhatóságra vonatkozó feltételeket. Az alkalmazásnak mindenkor tekintetbe kell vennie a fogyasztók érdekeit és a számukra ebből eredő valós előnyöket.

1.10 Ami a jövőbeni kezdeményezéseket illeti, az EGSZB kiemeli:

- az ÁÉKBV-kra irányuló beavatkozás hasznosságát, amelynek célja a befektetési egységekhez kötött biztosítási kötvények és az egyéb pénzügyi termékek **normatív szabványainak harmonizálása;**
- **a bankszámlanyitáshoz való jog biztosításának** fontosságát;
- **a bankszámlák határokon átnyúló használatát akadályozó tényezők megszüntetésének** szükségességét.

1.11 Az EGSZB meg van győződve arról, hogy a pénzügyi szolgáltatások szabályozása területén az európai szabványok minősége rendkívül magas, ezért az EU joggal remélheti, hogy hivatkozási alappá válik az összes többi ország számára. Európának nem csupán az újonnan iparosodott országokkal – mint például India, Brazília, Kína – kellene párbeszédet indítania (ahogyan az Európai Bizottság javasolja), hanem a fejlődő országokkal is, amelyeknek jelentős segítségre van szükségük pénzügyi szolgáltatási piacuk fejlesztéséhez.

1.12 Az EGSZB támogat minden európai és nemzeti intézményt a bűnözés és a terrorizmus leküzdésében. Ez alkalommal is, amikor az Európai Bizottság hangsúlyozza, hogy az illetékes hatóságokkal teljes mértékben és folyamatosan együttműködő pénzügyi rendszerre van szükség; az EGSZB támogatja és megerősíti ezen felhívást a pénzintézetek vonatkozásában, azonban az illetékes hatóságok felé is. Ez utóbbiak kötelesek lennének tájékoztatást adni arról, hogy milyen intézkedéseket foganatosítottak a pénzügyi közvetítőktől kapott információkkal kapcsolatban.

2. Háttér

2.1 A Fehér könyv a pénzügyi szolgáltatási politikáról (2005–2010) kijelöl néhány megvalósítandó célkitűzést e szolgáltatási ágazat **dinamikus konszolidálásának** elősegítése céljából, mindezt annak tudatában, hogy a hatékony pénzügyi piac a gazdasági fejlesztési és növekedési stratégia megvalósításának alapvető eleme. A fehér könyv kulcsszava a „dinamikus konszolidálás”, amely arra a célkitűzésre utal, hogy – az 1999–2005 közötti pénzügyi szolgáltatások cselekvési tervvel már elért jelentős eredmények ellenére – folytatni kell a pénzügyi szolgáltatások és a tőke szabad áramlását továbbra is gátló akadályok lebontását.

2.2 Mivel a jogalkotás alapvető szerepet tölt be a pénzügyi piacok működésében, teljes mértékben indokolt, hogy a fehér könyv nyomtatékosan felhívja a figyelmet az alábbiak szükségességére: végre kell hajtani és ki kell egészíteni a fennálló jogszabályokat, **ugyanakkor el kell kerülni az irányelvek további szabályokkal való kiegészítését, „toldozását”,** főként a tagállamok részéről (az ún. *goldplating* jelenséget).

2.3 A jogszabályi keret elemzése során nem maradhat el annak mérlegelése, hogy melyek **a felügyeleti hatóságok korlátai, feladatai és koordinálási hatáskörei az EU-ban:** a jelenlegi állapotban a nemzeti szintű felügyeleti alap megőrzése még mindig a védelem és a garancia legjobb formája lehet a fogyasztók és a befektetők számára, azonban nem hagyhatunk figyelmen kívül két olyan jelentős problémát, amelyeket ez az megközelítés vet fel.

2.3.1 A nemzetek feletti szinten nem integrált felügyelet erőteljesen korlátozza a piacok integrációját: ezért kell **ösztönözni és megszilárdítani a tagállamok hatóságai közötti szoros együttműködést.** A több tagállamban működő nagy európai bankokban a kockázatkezelést valójában csoportszinten, konszolidált alapon végzik. A felügyeleti hatóságoknak tehát képeseknek kell lenniük helyesen értékelni e nagy európai csoportok kockázati profilját.

2.3.2 Az erős hatáskörök nemzeti felügyelet szintjén való megőrzése ne arra szolgáljon, hogy olyan akadályokat emeljünk az EU szintjén megvalósítandó „dinamikus konszolidáció” elé, amely akadályok fokozatos megszüntetését éppen a fehér könyv tartja kívánatosnak.

3. Általános megjegyzések

3.1 Egy nemrégiben készült véleményében az EGSZB kifejtette nézeteit a Zöld könyv a pénzügyi szolgáltatási politikáról (2005–2010) című dokumentummal kapcsolatban. Mivel a fehér könyv átvesz számos, az előbbi dokumentumban szereplő javaslatot, az EGSZB utal korábbi értékeléseire, amelyeket e vélemény csupán összefoglal (¹).

3.1.1 A fehér könyv kiemeli **a pénzügyi szolgáltatások ágazatában rejlő gazdasági és foglalkoztatási jellegű fejlesztési potenciált.** Az EGSZB azonban úgy véli, hogy a dokumentumban szereplő ezen lényegi előfeltételt gondosan és realisztikusan kell mérlegelni, szem előtt tartva a különböző – mára megfelelő dokumentációval alátámasztott – tényeket.

3.2 Az ágazat konszolidációs folyamata elősegítheti a nagyobb hatékonyságot és a méretgazdaságosságokat, amelyek végeredményben kedvezhetnek a (pénzügyi) közvetítők kockázati-tőke-hányadát birtokoló személyeknek (a befektetett tőke jövedelmezőségének növekedése révén), valamint a pénzügyi szolgáltatások igénybevevőinek (e szolgáltatások költségeinek csökkenése révén).

3.3 Ugyanakkor széleskörű tapasztalatok bizonyítják, hogy **a konszolidációs folyamatok következtében a pénzügyi ágazatban csökken a foglalkoztatás. Ez növekvő bizonytalanságot eredményez az ágazatban foglalkoztatottak**

körében. Nem rejthetjük véka alá azt a tény, hogy az összeolvadások és átvételek alkalmával bemutatott üzleti tervek főként az alacsonyabb személyi költségekből eredő megtakarításokra helyezik a hangsúlyt. **Mindez azt jelenti, hogy a konszolidációs folyamatok rövid távon jelentős számú munkahely elvesztésével járnak; el kell azonban ismernünk, hogy e folyamatok olyan innovatív szolgáltatások és területek fejlesztését teszik lehetővé, amelyek kedvezően hatnak majd a foglalkoztatásra.** Azon akadályok csökkentése, amelyek gátolják a pénzügyi szolgáltatókat a határokon átnyúló fúziókból eredő szinergiák maradéktalan kiaknázásában, lehetővé tenné a bankok számára, hogy szolgáltatásaikat alacsonyabb áron kínálják, mindez kedvezőbb árpolitikákat eredményezne az ügyfelek számára, és fellendítené a keresletet. Mindez befektetésre ösztönözné a pénzügyi szolgáltatókat, ami pedig kedvező hatással lenne a foglalkoztatásra is. Ezen új munkahelyek – a speciális szektorok, mint a *call center* és a *back office* területek kivételével – általában magasabban képzett és jobban fizetett szakembereket vonzanak.

3.4 Még annak feltételezésével is, hogy az ágazat konszolidációja nem hat majd kedvezőtlenül a foglalkoztatásra, az EGSZB nyomtatékosan kiemeli, hogy **nem lehet figyelmen kívül hagyni azt az időbeli és a különböző szakképesítések tekintetében tapasztalható szakadékot, amely a létező munkahelyek megszűnése és az új munkahelyek teremtése között tátong.** Akkor, amikor a hangsúly a munkahelyek megőrzéséről a munkahely találásának lehetőségére helyeződik át, a tagállamoknak elsődlegesen – túl a megfelelő szociális ellensúlyok megteremtésén – a szakképzési és átképzési tervek támogatására kellene összpontosítaniuk.

3.5 Ha a munkavállalók azt tapasztalják, hogy szakképesítésük és szaktudásuk könnyen hasznosítható a gyorsan változó gazdasági környezetben is, jobban elfogadják, hogy munkahelyük kevésbé biztos, ami az ágazat „dinamikus konszolidációjának” velejárója. E megállapítás alapján **a szakképzést nem csupán a szociális instabilitás visszafogásának egyik eszközeként, hanem a „dinamikus konszolidálási” terv, valamint – általánosabb értelemben – a lisszaboni stratégia hosszú távú sikere egyik alapvető és elengedhetetlen elemeként kell felfogni, mely utóbbi célja, hogy az európai gazdaságot a világ első számú „tudásalapú gazdaságává” alakítsa.** Ezért megfelelő szociális hálót kell létrehozni, amely hozzájárul ezen átalakulási szakaszok – gyakran súlyos – hatásainak enyhítéséhez.

4. Részletes megjegyzések

4.1 A jogalkotási gyakorlat javítása

4.1.1 A jogszabályi keret javítására irányuló folyamat három vezérelve a következő: **egyszerűsítés, egységesítés, világosságra törekvés.** Fontos tovább haladni ezen az úton, hogy biztosítsuk az intézkedések, az alkalmazás egyszerűsége és a nemzeti jogba való egységes átültetés közötti szükséges koherenciát.

(¹) HL C 65., 2005.6.28. (előadó: Guido RAVOET).

4.1.2 Az EGSZB egyetért az Európai Bizottság „jobb szabályozásra” vonatkozó javaslataival; főként azzal a kötelezettségvállalással, amely **a gyakori és a valamennyi érdekelt fél számára nyitott konzultációk** megtartására irányul, valamint hogy minden egyes javaslatot a tág értelemben vett költségekre/gazdasági előnyökre összpontosító **hatásvizsgálatnak** kell megelőznie, mely utóbbiak **a szociális és a környezeti dimenziót** is magukban foglalják. Legalább ilyen jelentős a Tanáccsal és az Európai Parlamenttel együtt vállalt kötelezettség, amely a jogalkotás minőségének, valamint a gazdasági rendszer egészére vonatkozó külső tényezőknek a javítására irányul.

4.1.3 Az EGSZB osztja az Európai Bizottság véleményét azzal kapcsolatban, hogy a 25 tagállam számára kihívást jelent mind az európai szabályozás helyes és időben történő átültetése a nemzeti jogszabályokba, mind pedig e törvények későbbi helyes alkalmazása, a további bővítések perspektívájában is. Hasonlóképpen egyetért a **goldplating** (azaz az egységes piac elvével ellentétes további szabályok egyoldalú elfogadása) **leküzdésének szükségességével. A fogyasztók védelmét szolgáló nemzeti szabályok indokolatlan sokfélesége** valójában **az egyik fő akadálya a pénzügyi szolgáltatások Európai Unión belüli integrációjának.**

4.1.4 Az EGSZB is alapvető jelentőségűnek tekinti annak **utólagos értékelését**, hogy a szabályok meghozták-e a kívánt eredményeket, és – legalább az úgynevezett „Lámfalussy-folyamat” által érintett területeken – a piacok fejlődése megfelel-e az e folyamatban tervezetteknek.

4.1.5 A közösségi és a nemzeti jogszabályok közötti megfelelés felülvizsgálatát a **fontosabb** – vagy a nagyobb harmonizációs vagy jogszabály-konszolidációs problémákkal küzdő – **területeken** kell megkezdeni, ez utóbbi helyzet áll fenn például az ÁÉKBV-k (átruházható értékpapírokkal foglalkozó kollektív befektetési vállalkozások) forgalmazási és reklámtevékenységével kapcsolatban. A versenyképesség és a hatékonyság növekedésének előfeltétele ebben az ágazatban szükségszerűen a forgalmazás és a kereskedelem területén fennálló nagyobb mozgástér. Mindezt erősen gátolja a még nem elég világosan kialakított jogszabályi keret. Különösképpen ésszerű tehát az Európai Bizottság azon kezdeményezése, amely az e területre vonatkozó közlemény/ajánlás 2006-ra való kidolgozására, valamint a vagyonkezelésről szóló fehér könyv elkészítésére irányul.

4.1.6 Az Európai Bizottság javasolni fogja **a biztosítási üzletágat szabályozó 16 irányelv egyetlen irányelvben való összefoglalását.** Az EGSZB támogatja ezt az egységesítésre irányuló javaslatot, és kiváló, egyéb területeken is követendő példának tartja. Mindehhez olyan jogi aktusokra van szükség, amelyek összefoglalják, egyszerűsítik és újrarendezik a több irányelvben tárgyalt különböző területeket.

4.1.7 Az EGSZB szintén hasznosnak tartja **a jogsértési eljárások alkalmazását**, amennyiben a nemzeti szabályozásba való átültetés vagy maga a jogalkalmazás nem felel meg az európai jogszabályoknak. Megjegyzendő azonban, hogy az utóbbi időben az Európai Bizottságot rendkívüli mértékben befolyásolta a Tanács, ezért egyre ritkábban folyamodott a fenti eljárásokhoz.

4.1.8 A lakossági pénzügyi szolgáltatások ágazatában esedékes javítás és ésszerűsítés azonban nem szoríthatja a háttérbe **a fogyasztók tájékoztatása, nevelése, valamint a fogyasztói tudatosság problémáját:** ezek ugyanis alapvető elemei bármely jogi keret hatékonyságának. Ésszerű tehát **európai szinten célirányos intézkedések beindítása a fogyasztók reprezentatív szervezeteivel, valamint a pénzügyi ágazat képviselőivel,** akkor is, ha az Európai Bizottságnak nagyobb szerepet kellene vállalnia abban, hogy nemzeti szinten e gyakorlatok ha nem is kötelezővé, de legalább fokozottan ajánlottá váljanak. Az **Európai Fogyasztóvédelmi Értesítő** alapjában véve kiváló kezdeményezés. Jobban szem előtt kell azonban tartani, hogy a tájékoztatást szolgáló eszközöket a fogyasztóhoz való tényleges közelség jellemezze. Az EGSZB kéri az Európai Bizottságot, lépjen fel aktív szereplőként a Tanáccsal és az Európai Parlamenttel szemben, hogy az európai szinten megvalósítandók mintájára megvizsgálják: **milyen kötelezőbb érvényű formák léteznek az érdekeltek nemzeti szinten való bevonására.** A fogyasztók túlnyomó többsége számára jelenleg még ismeretlen eszköz, a FIN-NET fejlesztése a helyes irányba mutat. Ezen eszköz szerepének felülvizsgálata tükrében az EGSZB ajánlja a fogyasztóvédelmi és a civil szervezetek, valamint a szociális partnerek bevonását, és kijelenti: kész a fenti kezdeményezés támogatására, mégpedig a nemzeti fogyasztói tanácsoknál és a nemzeti gazdasági és szociális bizottságoknál kifejtett specifikus tevékenysége révén.

4.1.9 Az EGSZB úgy véli, hogy az Európai Bizottság – főként mivel hangoztatja a fogyasztók, a befektetők és a pénzügyi ágazatban foglalkoztatottak tájékoztatásának fontosságát – **nem becsülheti alá azt a problémát, hogy mely nyelven készülnek az adott dokumentumok.** Az Európai Bizottságnak figyelmet kell fordítania e problémára, és meg kell tennie minden tőle telhetőt, hogy legalább az alapvető jelentőségű dokumentumok a lehető legtöbb nyelven hozzáférhetővé váljanak.

4.1.10 Az EGSZB nagyra értékeli **a fogyasztókra és a bankok, továbbá a pénzügyi szolgáltatók alkalmazottjaira fordított figyelmet,** valamint azt a kötelezettségvállalást is, hogy rendszeres konzultációra kerül sor velük az őket illető témakörökben. A piacok integrációja által képviselt hozzáadott érték éppen a fogyasztói elégedettségben rejlik, ugyanakkor figyelmet kell fordítani a meghozott döntések szociális kihatásaira is. A múltban azonban a pénzügyi területén készített irányelvek nem mindig feleltek meg ennek a megközelítésnek. Az „Általános megjegyzések” című részben szereplő észrevételek nyomatékosan fel kívánják hívni a figyelmet erre az elemzési szempontra.

4.1.11 Ami az **európai gazdaságpolitika egyéb területeivel való interakciót** illeti, az EGSZB már felhívta rá a figyelmet, hogy a **HÉA-rendszer** a nagy európai csoportok számára (?) akadályozhatja a pénzügyi szolgáltatások megerősítését. Ezért üdvözlí az Európai Bizottság azon szándékát, hogy egy e területre vonatkozó törvényjavaslatot kíván benyújtani. Különös figyelmet kell azonban szentelni a HÉA-rendszerek – egyébként üdvözlendő – harmonizációja által kiváltott gazdasági, szociális és környezeti hatások értékelésének. Az EGSZB egyébként már felhívta rá a figyelmet, hogy a jelenlegi helyzet

(?) HL C 65., 2006.3.17

akadályt jelenthet a pénzügyi piac teljes integrációja és akadálymentes fejlődése szempontjából. Szeretné felhívni a figyelmet továbbá a **kiszervezés (outsourcing)** problémájára, **amelyet aránytalanul ösztönözhet a nem harmonizált adóügyi keret**; ez kedvezőtlen hatással lehet a foglalkoztatásra, a szolgáltatások minőségére és a rendszer globális megbízhatóságára. Az EGSZB kívánatosnak tartja a téma gondos vizsgálatát, látván a kiszervezés gyakorlatának gyakran egyáltalán nem kedvező eredményeit.

4.2 Helyes jogszabályi és felülvizsgálati rendszer biztosítása

4.2.1 A cél a **piacfelügyeleti hatóságok közötti jobb koordináció**, mellyel kétségkívül csak egyetérthetünk. E célkitűzés elérését megkönnyíthetné a **3. szintű bizottságok szerepének fokozatos megerősítése**, ezzel párhuzamosan a „Lámfalussy-folyamat” keretében harmonizálni kellene a tagok hatásköreit; ily módon befejeződhetne az európai jogszabályi keret kialakítása. Ez lehetővé tenné az Európai Bizottság munkájának megkönnyítését és a tagállamok vagy a felügyeleti hatóságok részéről történő túlszabályozás (goldplating) kockázatának csökkentését egyaránt.

4.2.2 Az EGSZB a jelenlegi helyzetben még túl korainak tartja egyetlen európai felügyeleti szerv létrehozását, amelyre a felügyeleti tevékenységek koordinálásának felelőssége hárulna. Úgy véli azonban, hogy a nemzeti felügyeleti hatóságoknak aktívan és folyamatosan együtt kell működniük, és meg kell próbálniuk **közös magatartási és eljárási szabályokat** megszabni. Az ebből eredő nagyobb kölcsönös bizalom jelenléte az első lépést egy olyan folyamatban, amely a jövőben egy, a több tagállamban működő nagy pénzügyi, banki és biztosítási csoportokat felügyelő európai hatóság létrehozásához vezetne. Az első fontos döntésnek egy, az anyavállalat illetőségi helye szerinti országban működő fő felügyeleti hatóság kijelölésére kellene irányulnia, amelyet meg lehetne bízni az egyéb európai országokban jelenlévő kirendeltségek és ellenőrzött társaságok feletti felügyelettel. A multinacionális vállalatok és a felügyeleti hatóságok valós hasznot húzhatnak az egységes piacból, ily módon elkerülhetővé válna a mérlegek, tájékoztató dokumentumok több ízben való bemutatása, és nem kellene figyelembe venni az eltérő nemzeti szabályozásokat sem.

4.2.3 Bátorítani kell a többek között a piaci visszaélésekről szóló irányelvben alkalmazott módszert. A rendkívül részletes irányelvtervezet lehetővé tette a jogszabályok rendkívül egységes módon való átültetését a nemzeti szabályozásba, ugyanakkor nagy felelősséget hagyott a jogszabályalkotóknak. Ez a felelősség európai szinten oszlott meg, oly módon, hogy kijelölték: mely konkrét tevékenységeket kell átruházni az egyik felügyeleti hatóságról a másikra.

4.2.4 **Az IRFS (International Financing Reporting Standards) elfogadása** fontos alkalom volt a vállalati könyvelés egységesítésére és modern szabványoknak megfelelő átalakítására. Mindez alkalmat szolgáltathat arra is, hogy **európai szinten egységesítsék azokat az adattípusokat, amelyeket a pénzügyi közvetítőknek kell szolgáltatniuk a felügyeleti hatóságok részére**. Az EGSZB úgy véli, hogy az IRFS elfogadásával

már nincs ürgy a fenti célkitűzés elérését halogatni vagy késleltetni, amely alapvető előfeltétele az európai szintű felügyeleti tevékenységben való hatékony és gazdaságos koordinációnak és együttműködésnek. Szükséges lenne azonban mindezt összhangba hozni az európai „Solvency II” projekt megfelelő célkitűzéseivel. Azok a vállalatok, amelyek még nem harmonizálták mérlegeiket és konszolidált mérlegeiket az IRFS-szel, nem szenvedhetnek hátrányokat azon vállalatokkal szemben, amelyeknél már létezik ez a kötelezettség.

4.3 Folyamatban lévő és tervezett jogalkotási kezdeményezések

4.3.1 Folyamatban lévő jogalkotási kezdeményezések

4.3.1.1 A lakossági bankok területét három, rendkívül fontos kezdeményezés érinti. Ami a **jelzáloghitelre** vonatkozó kezdeményezést illeti, az EGSZB⁽³⁾ már megalapozott kétségeinek adott hangot azzal kapcsolatban, hogy fennáll-e konkrét lehetőség a piac integrációjára, azon jogi körülmények és alapvető nehézségek fényében, amelyeket egy nemrégiben készült vélemény mutatott be. Az EGSZB továbbra is várja az Európai Bizottság iránymutatásait, valamint annak válaszait az EGSZB által megfogalmazott kifogásokra.

4.3.1.2 Az Európai Bizottság által a fogyasztóihitel-irányelv tárgyában javasolt módosító indítványok – amelyeket jelenleg vizsgál az Európai Parlament – javítják a korábbi javaslatot, azonban nem elégítik ki teljes mértékben a fogyasztókat. Az EGSZB várja a Parlament mérlegelésének eredményét, és kíváncsi arra, hogy az irányelv rövid időn belüli elfogadását.

4.3.1.3 A **fizetési szolgáltatásokról szóló irányelv** is jelentős szerephez jut. A határokon átnyúló fizetési szolgáltatások területén azonban még hiányzik az átláthatóság. A pénzügyi rendszernek alá kellene vetnie magát a Versenypolitikai Főigazgatóság által kibocsátott, versenyképességről, átláthatóságról és összevethetőségről szóló szabályoknak. Az egységes európai fizetési térség (SEPA) 2010-ig történő létrehozása ambíciózus és egyetértést élvező célkitűzés, amely hatékonyabbá teszi a határokon átnyúló pénzáttalalásokat, és garanciát jelent a fogyasztók számára. Meg kell tehát fontolni a hatékony és kevésbé költséges rendszerek bevezetését (mint például a közvetlen terhelés rendszere), amelyek már működnek egyes tagállamokban. Az egységes európai fizetési térség kialakítása során szem előtt kell tartani a felhasználók érdekeit, és hozzáadott értéket kell nyújtani számukra. Az EGSZB jelenleg dolgozik ki külön véleményt a fizetési szolgáltatásokkal kapcsolatban, amelyben részletesen kifejti majd álláspontját.

4.3.1.4 Alapvető jelentőségű kezdeményezés a **minősített részesedés koncepciójának** felülvizsgálata, mely a banki irányelv 16., illetve a biztosításokkal kapcsolatos irányelv 15. cikkének módosításán keresztül történik. Ezáltal megakadályozható, hogy egyes felügyeleti hatóságok – a pénzügyi rendszerek prudenciális kezelésének ürügyével – gátolják a belső piac kiegyensúlyozott fejlődését. Az EGSZB úgy véli, hogy egy rendszer stabilitásának legjobb garanciája a rendszer hatékonyságának javításában rejlik, ahelyett, hogy korlátoznánk a vállalatok ellenőrzésének átruházását.

⁽³⁾ HL C 65., 2006.3.17

4.3.1.5 Ami a **klíring- és az elszámolási rendszereket** illeti, a jogszabályi keret hiánya hozzájárult a magas költségek és a rendszeres visszaélések további fennmaradásához. A határokon átnyúló klíring- és elszámolási műveletek drágábbak és kevésbé hatékonyak, mint nemzeti megfelelőik. Az EGSZB üdvözlőné a keretirányelv elfogadását, amelynek célja az európai szereplők versenyképességének növelése a nemzetközi konkurenssekkel szemben is. A hatékony és rendezett piac vonzza a befektetéseket; Európának erre van szüksége, ha valóban el kívánja érni a gazdaság és a foglalkoztatás növekedéséhez kapcsolódó célkitűzéseket.

4.3.2 Folyamatban lévő értékelések

4.3.2.1 Az EGSZB egyetért az Európai Bizottság értékelésével azon indokolatlan akadályokkal kapcsolatban, amelyek gátolják a tőke és a határokon átnyúló beruházások áramlásának teljes megvalósítását.

4.3.2.2 Az Európai Bizottság kétségeit fejezte ki a **pénzügyi szolgáltatások térségére vonatkozó úgynevezett 26. szabályozással** kapcsolatosan. Másrészt a **minimális harmonizáció elve túl sok eltérést eredményezett. A származási ország elve** az Európai Unión belüli liberalizáció és versenyképesség kiváló eszköze volt. A tagállamok annál jobban elfogadják majd ezt az elvet, minél inkább megszilárdult a **kölcsönös bizalom** az egyes tagállamok nemzeti törvényalkotásának minőségét illetően. Ebben a perspektívában a teljes **jogszabályi harmonizáció hozzájárul a bizalomra épülő kapcsolatok táplálásához és megszilárdításához**, amelyek a közös felügyeleti kultúra fokozatos kialakulásának alapját képezik. Mindennek eredményeképpen harmonizálni kellene a pénzügyi szolgáltatásokról szóló szerződésekből foglalt alapvető rendelkezéseket. Az EGSZB másrészt felhívja a figyelmet arra, hogy mostanáig nem nyert semmiféle bizonyítást a 26. szabályozás (tényleges) alkalmazhatósága; az Európai Bizottságnak tehát mélyreható vizsgálatot kellene indítania az alkalmazhatósággal kapcsolatban. Nemrégiben készült véleményében az EGSZB kijelentette: „(a 26. szabályozás) csak azután lenne kivitelezhető, hogy – mind a huszonöt tagállam törvényeinek és szerződéseinek alapos tanulmányozása révén – megbizonyosodtunk afelől, a »párhuzamos« jogi eszköz egyetlen tagállam jogszabályaival sem áll ellentétben. **Mindenképp biztosítani kell, hogy a szabványosítás szabályai ne akadályozzák az új termékek bevezetését, és ne fékezzék ezáltal az innovációt.**”⁽⁴⁾

4.3.3 Jövőbeni kezdeményezések

4.3.3.1 Az EGSZB a zöld könyvről szóló 2005. júliusi véleményében kiemelte az **ÁÉKBV-vállalkozásokkal kapcsolatos beavatkozás hasznosságát**.⁽⁵⁾ „A befektetési alapok olyan pénzügyi termékekkel versenyeznek, mint például a **befektetési egységekhez kötött biztosítási kötvények**, amelyeket a befektetők hasonlóan érzékelnek annak ellenére, hogy azokra igen eltérő jogszabályi keret vonatkozik. Ez torzíthatja a befek-

tetői választást, és negatív hatással lehet az érintett befektetések költség- és kockázati szintjére. Az EGSZB úgy véli, hogy *e problémát nem lehet korlátozott versennyel vagy a befektetési alapokra előírt korlátozások és garanciák könnyítésével kezelni*. Ehelyett a szabványok felfelé igazítását javasolnánk, hogy a befektetési alapok közvetlen alternatívájaként érzékelt pénzügyi termékekre a fenti alapokra vonatkozó szabályozási követelményekhez hasonló követelmények legyenek érvényesek.” A befektetési alapok és a befektetési egységekhez kötött biztosítási kötvények kötelezettségei közötti aszimmetria, az a tény, hogy az alapkezelő-társasági európai útlevél még nem sikerült teljes egészében létrehozni, mivel egyes felügyeleti hatóságok továbbra is akadályokat gördítenek az útjába – a költségek átláthatóságának hiánya, különösen a kilépési költségeké, a piac töredezettsége és a magas költségek csupán néhány a kiemelt problémák közül. Az EGSZB aggodalommal figyeli a garantált tőkealapok alakulását egyes tagállamokban, amelyek esetében a kezelő társaság nincs kötelezve arra, hogy megfelelő saját tőkével rendelkezzen. Ez a piac rendkívül kedvezőtlen alakulása esetén ahhoz vezethet, hogy a fogyasztók kellő védelem nélkül maradnak. Az EGSZB kéri az Európai Bizottságtól e hiányosság megszüntetését, a saját tőkére vonatkozó megfelelő kötelezettségek megszüntetését a garantált tőkealapokat kínáló társaságokra vonatkozóan, valamint a megfelelő szintű külön felügyelet kialakítását. Az EGSZB különösen fontosnak tartja az ÁÉKBV-vállalkozások hatékonyabb működését, többek között azért is, mert e vállalkozások – mint a nyugdíjalapok jelentős alkotórészei – nagymértékben hozzájárulhatnak a fehér könyv elején említett probléma megoldásához, azaz a társadalombiztosítás hatalmas deficitjének finanszírozásához, ami az európai gazdaságok nagy részét sújtja.

4.3.3.2 Az EGSZB egyetért az Európai Bizottsággal a **bankszámlához való jog** – nem pusztán gazdasági – fontosságát illetően. A modern gazdaságban a bankszámla birtoklása egyfajta „gazdasági állampolgársággal” ruházza fel az egyéneket. Az Európai Unió egyes országaiban ezt az állampolgári jogot törvény ismeri el, és ekként kötelezi a pénzügyi rendszert, hogy minimális belépési költségekkel biztosítsa az alapszolgáltatásokat. Más államokban a vállalkozások egyre nagyobb figyelmet fordítanak erre a témára, és havonta néhány euróért a folyószámlához kapcsolódó szolgáltatáscsomagot kínálnak.

4.3.3.3 Megbecsülendő a **bankszámlák határokon átnyúló használatát gátló akadályok megszüntetését** célzó szándék, amely hozzájárulhatna a banki költségek csökkentéséhez. Az online módon való számlanyitásnak köszönhetően valóban biztosítható lenne a számlák Európán belüli mobilitása. Figyelembe kell azonban venni, hogy nem minden fogyasztó képes az informatikai technológiák használatára. Az Európai Bizottságnak kielégítő megoldást kellene találnia ezen személyekre vonatkozóan is, akik általában a hátrányosabb helyzetű rétegekhez tartoznak. Hangsúlyozzuk, hogy ezt az elképzelést csak a felügyeleti hatóságok közötti tényleges és konstruktív

⁽⁴⁾ HL C 65., 2006.3.17

⁽⁵⁾ HL C 110., 2006.5.17

együttműködés megszilárdítása révén lehet megvalósítani. Az Európai Bizottság – a fehér könyvben foglalt javaslatokat követve – 2006. május 16-án ⁽⁶⁾ úgy határozott, hogy szakértői csoportot bíz meg a bankszámlákhoz kapcsolódó ügyfélmobilitás témájának elemzésével.

4.4 A külső dimenzió

4.4.1 Természetesen egyetértünk az Európai Bizottság azon ambiciózus célkitűzésével, hogy Európa nemzetközi szinten játsszon vezető szerepet a szabványok meghatározásában. A dohai forduló ajánlásaival összhangban az EGSZB kívánatosnak tartja, hogy a fejlettebb országok közül Európa járjon élen a kevésbé fejlett országok részére biztosítandó technikai és pénzügyi segítségnyújtásban, a jogalkotás és az elfogadott megállapodások, illetve szabványok alkalmazása területén egyaránt. A nemzetközi integráció előrehaladásának figyelembe kell vennie **a kevésbé fejlett gazdaságok igényeit** is, amelyeknek szükségük van a befektetések vonzására. Az EGSZB kívánatosnak tartja, hogy az Európai Bizottság a fejlettebb gazdaságokkal

folytatott tárgyalásai és párbeszéde során vegye tekintetbe ezeket az igényeket.

4.4.2 Az EGSZB aktívan elkötelezett a pénzügyi rendszerek jogellenes felhasználása ellen folytatott küzdelemben, és támogatja az Európai Bizottságot, valamint az egyéb európai intézményeket a bűnözés valamennyi formája ellen vívott harcban, mely bűnözés egyébként gyakran a nemzetközi terrorizmushoz is kapcsolódik. A gazdasági bűnözésnek számos formája van: a vállalati és a kereskedelmi csalás, a „piszkos” pénzek „tisztára mosása”, az adóelkerülés, a korrupció. A bűncselekmény végrehajtásához gyakran a pénzügyi szolgáltatások csatornáit veszik igénybe. Az EGSZB felszólítja a pénzügyintézeteket, hogy elkötelezetten támogassák az illetékes hatóságokat, akiknek kielégítő visszajelzést kellene adniuk a pénzügyintézetek által tett bejelentésekre. Ha ugyanis a pénzügyintézetek kielégítő tájékoztatást kapnak arról, hogy mi lett a következménye a hatóságok számára a gyanús ügyletekre vonatkozóan tett bejelentéseiknek, motiváltabbak lesznek a szükséges erőfeszítések további növelésében.

Brüsszel, 2006. július 5.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke

Anne-Marie SIGMUND

⁽⁶⁾ Az Európai Bizottság 2006. május 16-i 2006/355/EK határozata a bankszámlák területén való ügyfélmobilitással foglalkozó szakértői csoport létrehozásáról (HL L 132., 2006.5.19.).